

של מיתת בניו ובנותיו כשהם קטנים, אלא מפני שלא בכה והתאבל על אדם כשר, וכשיקח מוסר להוקיר את הכשרות שבחיים, ולכבדה בכל הדרוש בהתעמקות כל תוכני רוחו, אז יתקן את הפגם ושב ורפא לו. **שכל הבוכה ומתאבל על אדם כשר מוחלים לו על כל עונותיו**, שכולם הנם תוצאותיו מחסרון ההוקרה של קדושת חיי הכשרות ומיעוט כבודה, המובלטת בהכבוד האישי של האיש שהכשרות בחיים היתה מעטרתו, עד כדי התיאור של השם אדם כשר. והמחילה, הבאה מצד התיקון של הפגם הנפשי, שגרם הירוס היחש ההוגן של כבוד החיים הכשרים והערכתם העמוקה, היא משיבה את שבותו, מפני **הכבוד שעשה לו**, שהכבוד הוא מעיד על ההוקרה והוא בעצמו מעמיק עוד ביותר את ההוקרה של חיי הכשרות בלבבו, וממילא יזכה להיות מגדל בניו ובנותיו לאורך ימים טובים, ויהיו למטעי קודש בישראל.

(4) עולת ראיה / חלק א / עמוד שג: "יגעתי באנחתי, אשחה בכל לילה מטתי בדמעתי ערשי אמסה, עששה מכעס עיני, עתקה בכל צוררי, -סורו ממני כל פעלי און, כי שמע די קול בכיי, שמע די תחנתי, די תפלתי יקח. באה הבכיה מתוך טהרת הלב ורכות עדינותו, מצד נטית הרצון של קדושה, רע ומר לו למבקש לפרוש מהרע, ומתאנח הוא על רעתו, ואם היה בוכה בדמעות כפי מרירות לבבו היה לו טוב בזה. אבל כל זמן שהרע דבק באדם אוחז הוא את הלב ומקשיחו, ואינו נותן לו לבכות, ואע"פ שהלב יודע מרת נפשו בכ"ז העינים כאילו מוקשות, ואינן יכולות להזיל דמעה. יגעתי באנחתי לבד בלא דמעות, ומי יתן שהיתה הבכיה לפי האנחה אז אשחה בכל לילה מטתי, בדמעתי ערשי אמסה. אבל עיני עששה, חזקה, והוא מדין ההפכים כמו "שרש", או שנחלשה מצד כעסי על נפשי, ואכלה עש, אלא שעתקה והתחזקה בכל כחות הרע צוררי נפשי. אכן הקב"ה לפניו נגלו כל תעלומות, ויקבל את הקול של בכי, אע"פ שהוא בלא דמעות, שאין מניעת הדמעות מפני שהרצון אינו שלם, ח"ו, למאוס ברע בבחירה, אלא שהקשחת הלב מצד הסט"א היא מעכבת. על כן סורו ממני, כחות פעלי און, כי הקב"ה שמע גם קול הבכי, אע"פ שאתם מונעים את הדמעה, ודי תפלתי יקח כיון שהיא באה מטהרת הלב".

(5) אורות / המלחמה / י: "וּלְבָנֵי צִיּוֹן הִיָּקְרִים אֶפְרַיִם תַּחַת פְּאֵר הַיּוֹשֵׁם. קָמִים נְבוּנֵי לֵבָב בְּחֻצוֹת לַיְלָה וַיִּדְיָהֶם עַל תְּלַצִּיהֶם כִּי־לָדָה: עַל צָרַת הָעוֹלָם, צָרַת יִשְׂרָאֵל, צָרַת הַשְּׂכִינָה, צָרַת הַתּוֹרָה, הֵם בּוֹכִים וּמְבַכִּים. וַיִּוְדְעִים הֵם וּמְפִירִים אֶת עַמֶּק הַצַּעַר בְּמִקּוּרוֹ וּבְתוֹלְדוֹתָיו, יוֹדְעִים הֵם, שְׂכָל הַצָּרוֹת וְהַמְחַשְׁפִּים, כָּל נְהַרֵי נַחְלֵי הַדָּמִים הַנִּשְׁפָּכִים, כָּל הַתְּלָאוֹת וְהַנְּדוּדִים, כָּל הַבּוֹז וְהַמְשַׁטְמָה, כָּל הַרְשָׁעָה וְהַזְהָמָה, אֵינָם אֲלָא תוֹלְדָה קְלוּשָׁה מֵהַד-הַקּוֹל שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּעַר הָעֲלִיוֹן, צַעַר הַשָּׁמַיִם, צַעַר הַשְּׂכִינָה, צַעַר הָאִידֵאָלוֹת הַמְהוֹתִית בְּהַפְרָדָה מִמְּקוֹר תְּעֻנּוּגָהּ, וְהָאִידֵאָלוֹת הָעֲלִיוֹנָה בְּרוּחָם שֶׁל הַבְּרִיּוֹת וּבְחִירַת הָאָדָם, תְּשׁוּבַת יִשְׂרָאֵל וְרוּמְמוֹת אֲצִילוֹת הָרוּחַ הַרְצִינֵי, הִיא קְשׁוּרָה. וְהֵם קוֹרְאִים לְתִשׁוּבָה, וְאָנוּ לֵיָה וְעֵינֵינוּ לֵיָה".